

PARLEMENT & WETENSCHAP

EU-wetenschapstoets

Vereenvoudigingspakket - gewasbeschermingsmiddelen

Presentatie voor de vaste commissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

22 april 2026

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

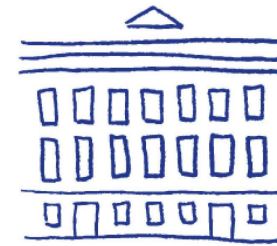
Universiteiten
van **Nederland**

TNO

KNAW

de **jonge** akademie

**NEDERLANDSE FEDERATIE VAN
UNIVERSITAIR MEDISCHE CENTRA**

PARLEMENT & WETENSCHAP

Programma

1. Introductie: wat is de EU-wetenschapstoets? Rapporteur
2. Toelichting wetenschapspectief Wetenschappers
3. Conclusies en aanbevelingen Wetenschappers
4. Discussie Allen

PARLEMENT & WETENSCHAP

Inspiratiebron: wetenschapstoets voorgenomen beleid

- Artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet 2016 verplicht de regering om wets- en beleidsvoorstellen goed te onderbouwen
- Kamercommissies kunnen de hulp van wetenschappers vragen bij de beoordeling van deze onderbouwing
- Deze wetenschapstoets heeft de vorm van een formulier, in te vullen door de commissiestaf (beschikbare informatie) en wetenschappers (observaties en aanbevelingen)
- In 2025 is op basis van de wetenschapstoets een variant ontwikkeld voor EU-voorstellen, toegespitst op impact
- Deze EU-wetenschapstoets wordt momenteel getest (pilotfase)

PARLEMENT & WETENSCHAP

Beoordeelde documenten

- [COM\(2025\)1030](#) – wijziging van Verordening 1107/2009 (inzake het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen), verordening 528/2012 (inzake het op de markt brengen van biociden)
- [COM\(2025\)1021](#) – wijziging van Richtlijn 2009/128/EG (uitzondering voor drones op het verbod van het vanuit de lucht spuiten van gewasbeschermingsmiddelen)

PARLEMENT & WETENSCHAP

EU-wetenschapstoets *Simplification and strengthening of food and feed safety requirements* – toegespitst op gewasbeschermingsmiddelen

Auteurs:

- Prof. dr. ing. Martina Vijver, Universiteit Leiden
- Prof. dr. ir. Nico van den Brink, Wageningen University & Research
- Dr. Edwin Alblas, Wageningen University & Research

Universiteit
Leiden

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

PARLEMENT & WETENSCHAP

Observaties

Algemene indruk: OMNIBUS 1107-plannen:

- leiden **niet** tot minder werklast
- leiden **niet** tot gelijk speelveld
- leiden **niet** tot versnelde innovaties
- leiden **niet** tot betere milieu of menselijke gezondheid

PARLEMENT & WETENSCHAP

Observaties

Van *periodieke* herbeoordeling stoffen naar *risicogerichte* herbeoordeling

1. **Geen gelijk speelveld:** voor nieuwe stoffen strengere eisen dan voor al toegelaten stoffen
2. **Rem op innovatie:** geen noodzaak voor nieuwe stoffen, geen gelijk speelveld
3. **Verleggen bewijslast:** van producenten naar anderen (loslaten voorzorgsprincipe)
4. **Risicogerichte herbeoordeling slecht uitgewerkt:** geen procedures beschreven, geen criteria voor starten herbeoordeling, geen mandaathouder of andere rollen gedefinieerd
5. **Grote kans op lange procedures:** onzekerheid over welke stoffen/middelen een periodieke herbeoordeling behoeven vereist afstemmingsinzet
6. **Geen zicht op betere bescherming mens en milieu:** oude stoffen blijven beschikbaar, invoeren van nieuwe stoffen niet versneld

Aanbevelingen

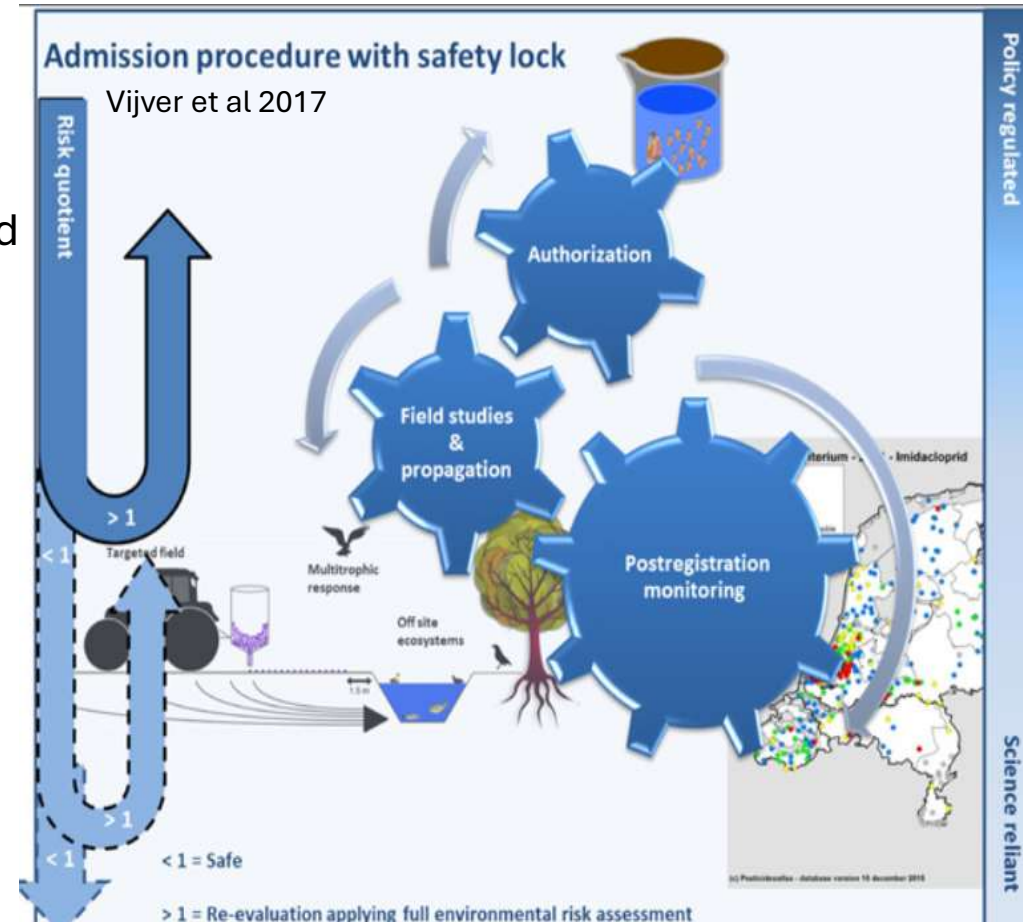
PARLEMENT & WETENSCHAP

Behoud periodieke herbeoordeling voor alle stoffen.

- Herbeoordeling = veiligheidsstap
Kennis groeit per definitie: wat we nu toelaten kan altijd anders uitpakken bij toepassing in de echte wereld. Herbeoordelen is dus een noodzaak.

Ter illustratie:

- Neonicotinoïden leken milieuvriendelijk (door systemische werking, door afbraak, etc.) maar bleken in het milieu toch veel schadelijker en persistenter. Na reguliere herbeoordeling veelal niet meer toegelaten

Aanbevelingen

PARLEMENT & WETENSCHAP

Bepaal duidelijk mandaat voor periodieke herbeoordeling voor alle stoffen

- Laat het **voorzorgsprincipe** leidend zijn
- Maak duidelijk wie **verantwoordelijkheid** draagt en vermijd zo politiseren

Ter illustratie:

- Sinds 2020 nieuwe wetenschappelijke studies over flupyradifurone. Toch is het verzoek deze stof te herbeoordelen niet ingewilligd.
- Sinds juli en oktober 2025 vroegen drie lidstaten een herbeoordeling voor zes actieve PFAS-pesticiden op basis van wetenschappelijke kennis en grondwatermetingen. Toch is er geen herbeoordeling uitgevoerd omdat de EC “een beperkte waarde” ziet.

Aanbevelingen

PARLEMENT & WETENSCHAP

Werkdruk

- Slimmer (her)beoordelen kan **werkdruk verminderen**
- Zorg voor voldoende **capaciteit** om lopende procedures af te ronden en toekomstige tijdig uit te voeren

Ter illustratie:

- ‘*Al large language models*’ voor eerste screening categoriseren/nieuwe kennis/monitoringsdata
- Onvolledige dossiers niet in behandeling nemen (EU hof 2020 p7)
- Kostendeekkende evaluatie

Aanbevelingen

PARLEMENT & WETENSCHAP

Opgebruikstermijn

- Sta **geen verlenging** toe van 'grace periods'
Verlenging van opgebruikstermijn lost nood-toelatingen niet op

Ter illustratie:

- Kersen hebben last van Suzukivlieg. Al **tien jaar** noodtoelating op chemische middelen ter bestrijding, terwijl areaal kersen groeit. Noodtoelating remt innovatie (duurzamere oplossingen zoals sluipwespen, en andere integrale *pest control*-innovaties)

Aanbevelingen

PARLEMENT & WETENSCHAP

***Green lane* voor sneller toelaten en herbeoordelen biocontrol en biologische stoffen en middelen:**

- **Classificatie** van biocontrolmiddelen ontwikkelen
- **Green lanes** per klasse ontwikkelen en realiseren
- Bij de EFSA en bij de lidstaten
- De **kennis** en **capaciteit** over biocontrol en biologische stoffen in de EU lidstaten moet worden vergroot

Ter illustratie:

- Biocontrols classificeren: levende organismen, biochemische stoffen, geur/lokstoffen.
- Nederland heeft een Groen Kennisnet, andere lidstaten hebben kennis niet allemaal in huis